

Pridplata na ciju god 3 for. na pol god 1 for. 50 nov. na četvrt. 75 nov.
Za Serbiu 30, 15, 7 1/4 groša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakoverstna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprihvaćena neprimamo

God. II. U Kalaci

U Četvrtak 5. Listopada 1871.

Broj 40.

Veresia.

IV.

Veresia iste mane pati, ko i druga čovčia stvar : ona može biti veoma po čovika koristna, košto i opasna, kako ju je razboritost ili mahnitost rukovodila. Primeri nam jedne i druge nemanjkaju, ako tko bude svoj okoliš razmatrao, neće velika truda imati da ih iznadje.

Dobro je dakle znati kakvu veresiu valja uporabiti, da ona bude za naše stanje plodna i ne postane pogubna, jel tko bi tajio, da je vatra čoviku tako koristna ko i voda, ipak svaki zna, da je vatra po zločestih ili neukih rukuh upotribovana mnogih poštenih obitelih sav iacetak u prah i pepeo obratila. Naši ljudi miluju veresiu uporabiti, al buduće je razborito neuporabljavaju, zato mislo da ih pomaže, u glavu ih ubija, buduće da neznadu kakvu i kada valja veresiu potribovati.

Radi toga da bistrui postanemo u našem razgovoru, kazaćemo kakva je veresia opasna, da se možemo proti nje ograditi.

Izkustvo svakdašnje očevidno je dokazalo : da je ona veresia najopasnija koja se na jiče, piće i odilo sačinjava. Istina je da ima slučajeva u životu kada smo umoran da moramo što uzajmiti, da glad, žedj, ili goleću odbijemo, ipak to su vanredni slučajji, i ti neprodrnavaju biće obiteljsko već ona veresia podsica životne žile svake obiteli, koja se bez nužde u jiču, piću i odilu sačinjava. N. p. jiče u gostioni, piće u mijani, odilo u dućanu : sve ovo zato postaje opasno, jel buduće ne-

vadimo gotov novac iz žepa da plaćamo, to nam se prvo tako pričinja, koda što badava dobivamo i zato navadno više potrošimo nego što bi nužda iziskavala, a a drugo k tomu se uračunava uvik i kamata pak svota za kratko vrime velika narazte i poklem se običajno u nevrime iztirava, zato stanje obiteljsko pomrsi.

Dakle za ove tri stvari onda samo valja zajam činiti ako nas je napala prika nužda. A da nas ova neobori, to valja providnim biti. Ko to izčekiva da mu stvar sa svim ponestane i onda se samo o nabavljanju postara, taj će je sigurno dvostrukom cinom platiti. Pamot triba da razmatra prošlost i gleda u budućnost, pak neće svaka nevolja opasnom postati.

Odud iztiče da je ona najkoristnija veresia koja se u novcu obavlja, jel laž i varka lakše zap'će svoje opasne mriže u svakoj drugoj stvari nego u novcu. Novac se najlakše daje izbrojiti i u račun uvesti. Ipak da ta veresia novčana za nas nepostane opasna, to valja znati da uzrok, radi kojeg kaimo veresiu uporabiti, bude valjan i istinit, t. j. da zajmom istinitu nuždu odbijemo, ili kakvo koristno priduzće razborito izvedemo ; jel ako nije nužde ili neima plodnog priduzća, ipak se čini zajam, u tom će se sigurno obistiniti što Bunjevac kaže : da je dug zao drug.

Napokon najkoristnije je onu veresiu uporabiti koju ponudjavaju zavodi, košto su n. p. dosad bile kapitule, i sirotinske blagajne, a sad postaju štedionice, i banke t. j. zavodi, koji s novcom diluju, i odnošaje dužnika i virovnika u društvenom životu izpravljaju.

Buduć ovaki zavodi imaju pravila koja svaki čovik može poznati, i po tima se sigurno upravljati, i premda je njihovo dilovanje javno, to se ponudjava najveća ograda proti varke i laži, proti kojih nikad nemože biti čovik siguran ako veresiu pojedinih ljudih uporabljaja, bila ta židovska ili kršćanska; jel ako što drugo i ne bi u pojedinoj veresii opasno po nas bilo, to je zadosta ona okolnost što pojedini virovnici ako našu nuždu opaze, to se po toj upravljaju, i onu kamatu koju žele odlučivaju. Gdi se o zajmu radi, tamo naravno nije govora o milosrdju, al barem treba da pravcem ostaje društvena pravda, koja ne želi ubiti izkrnjena da sebe obogati.

O ŠKOLSKOJ STOLICI, ILITI O ČLANOVIM ŠKOLSKOG SBORA.

(Konac.)

Nikada to netreba zaboraviti, niti iz pred očih svrgnuti cilj i svrhu naše škole.

Cilj i svrha naše škole, nipošto nije izključivo silomice učiti jedan (magjarski il nemački jezik) a bunjevački jezik preziruć baciti mu knjigu „na gredu pod tavaniće“ Tko tako misli, ne samo da se ljuto vara i težko grčesi, nego uvrđuje i gazi zakonito pravo i svist ciloga bunjevačkoga naroda!

Cilj i svrha naše škole jest naobraženje naše mile mladeži. Njoj treba nauke baš u materinskom jeziku; a to zašto: da im se to sve učini shvatljivo, te po milinjmu majčinoga jim jezika obrati u slast, a po slasti u krv. Dětca nam se moraju po nauku umom i srcem oplemeniti, i u cilom biću oblagoroditi. Ona moraju u bunjevačkoj školi steći stvarno i strukovno znanje, koje će im jednoć trebovati za valjano izvršivanje građanskih dužnostih.

Škola je opetovano velim kamen mudrosti, na kojem se najsigurnije osniva lepša budućnost naše mladeži. Škola je dakle za nas vele važna stvar, za koju se usled šk. zakona §. 117. od obćine imaju izabrati odvažni, uztrajni, od razbora otvoreni i značajni ljudi, koji sbilja pri srcu nose školstvo i blago bunjevačke nam mile mladeži. Takovi pako školski odbornici, koje je obćina po zakonu izabrala, te pouzdano njihovoj brigi oslonila školsku dětca svoju, imaju u smislu zakona §. 121. sdušno izvršivati svoju važnu i zamašnu zadaću. Takovi šk. članovi:

a) što u sednici osnuju za korist škole, to se ima odmah što prije zakonito uživotvoriti. Oni nisu, a niti smiju biti samo čarajpapir na papiru. Njihov se glas nesmije gubiti u pustinji nehajstva, nego mora uvijek dopirati do prestolja pravice u istoj obćini. Razbi li se pako i tu bez odziva, tad se ima putem zakona činiti korak k višjoj vlasti, i to odmah bez otezanja; jer bi inače to bilo na golemu štetu same dětce.

b) Članovi školski imaju uvijek pred očima imat svrhu i cilj škole, a ne prevračanje po jedinoga mudrijaša. Eno Jona s primorskoga grada Jope putujući u Tarzis, s crne njegove namire mal se nije upropastila ladja. Isto je tako i kod nas; ako se strogo i pozorno nepazi na namiru takvoga pojedinoga Jone, može nam se upropastiti škola, uzgoj, a po tom naobraženje naše mile

mladeži. Pa zašto vi školski odbornici (članovi školske stolice), čujte i razumijte me dobro, jer govorim za dobre naše šokačko bunjevačke dětce! Vi kao brižni otci naše dětce, morate čvrstom nogom stati i stajati na temelju šk. zakona; morate se čvrsto držati stupa pravice. Vi u svoje blage čudi i naravi nikada i nipošto nesmijete podleći privrtljivosti kriva glasa, niti tu dopustiti, da var svako ture kožu dere. Vi u školskoj sjednici, gdje se morate vićati o dobru dětce, nikada i nipošto nesmijete, pa bijte on ko mu drago njemu za ljubav samo micati s ramenima te popustljivo bez razbora i nesmišljeno reći: „pa nam je pravo;“ jer to bi znaćilo baš vlastitom bunjevačkom rukom našu bunjevačku dětca turiti u ponor gluposti. Vi ste od obćine baš zato odabrani i pozvani, da čuvate i branite posvetjeno pravo, te gdje je to braniti, tu treba na temelju zakona odvažno podignuti glas pravice, i reć istinu, pa makar krivca grizlo to za oči.

Trēba dati svakomu svoje po razmjerju pravice. Zakon tvori mir, sklad i slogu; tko dakle ljubi plodonosnu slogu, neka prigri zakon neka se pokloni glas pravici, pak će se na oči osvedočiti: da gdje vlada sklad i sloga, tu je obći napredak i blagosov od Boga.

Bunjevac.

D O P I S I.

Almaš 28. Rujna. Devetnajest miseci kako gazi putem, kog sam iz ljubavi prama roda mojeg nastupio. Koga zloba i zavidnost nije zaslipila taj vidi, da sam mirno hodio, noseć medju Bunjevci i Šokci malu kamenicu svitlosti, pozivajuć braću da i oni svoje mašale u žegu, da našem rodu razsvitlimo onu stazu koja vodi obraženosti u duševnih i materialnih stvarih.

To sam unaprid znao, da će mi se od svih strana predstavljati zaprike, koje će teško biti prigaziti; al dade se naći kogod, koji će mirnog putnika na slobodnom drumu obraženosti poput razbojnika napasti, da mi otm krvavom rukom sve ono što sam ja krvavim trudom znojom stekao to nisam ni sanjo. Ipak se zgodilo, budući da već četiri miseca odsutan zdravlje tražim, dakle sigurno i neznam u kojem broju jedan Subaćanin prigovara magjarskim novinama, pod imenom „Bačkai Híradó“ u Subatici izalazećim, da nepravedno čin, kad hrvatski vojnike napadaju, što hrvatski pivaju, kad se s vižbanje povraćaju. Te novine na to ništa neodgovaraju, već u njim niki Diogenes imenom al ne znanošću s goropadni rići, koji je na djubrištu neuljudnosti sakupio mene i moje potuzće napada i jezikom koda ga je u karlov zamoćio men okrivljiva, da ja bunim Bunjevce proti Magjara, da ja na bitku i kavgu uzbudjujem, da ja moj popovski krul badava jidem, i da ja od siromasih Slavenah tražim da me na jednu bogatu biskupiu na svojih ramenih uzdignu potvarajuć me da bi prilikom za tu i viru prominio.

Sve naše poštovane čitatelje pozivam, da ono što sam ja pisao, u svojoj pameti prikuvaju i vide, da li je u svem tom žućom i jidom začinjenom varivu jedna rić istinita. A toga g. Diogeneša pozivam da on iz naših novinah pokaže one člance u kojima ja radim kano bunitelj, budući da prid čovikom bistrog uma to nije buna, kad se iztraživa, da se kako državni zakon naredjiva Bunjevci i Šokci barem u pućkim školama u svojem jeziku poučavaju i da se iz neznanosti izbavljaju, i kad se to zahtiva, da se oni po tom svog imena ne stide.

Ako je g. Diogenes profesor, kako očituje, u sridnjim subatićkim školama, to je već valjada naućio, da čovika

triba u onom jeziku poučavat, koji razumi, i ako nije tako onda on želi Bunjevce i Šokce u pukoj neznanosti zadržati. Naravno ovo bi g. profesor i znao, da se nije kao Diogenes u srid devetnaestog stolica u ardiv prid-suda absolutičnog priimućstva pojedine narodnosti zavukao. A da mu srce zloba i mržnja nije oblila, on kao profesor i to bi pripoznao, da bi mu u Subatici, gdi 40 hiljada Bunjevaca ima, baš i u gimnasiumu pridavanje po uč-nike uspješnije bilo, da i bunjevački jezik govori.

Neka se g. profesor zapita, zašto neima pored ovo-likog pučanstva bunjevačkog više bunjevačkih djakova u gimnasialnoj škuli. Je li to lipo i pravedno a i koristno, kad bunjevački mladić, koji je 8 škula svršio i valjada i u Pešti više nauke slušao, bunjevački ni štiti nezna? pa mu se otac i puk sprda, govoreći: pa šta si učio!

Neka g. profesor kaže: nije li to živi sram, kad u Subatici nema osim jednog jedinog Bunjevca, koji bi bunjevački pravilno pisati i govoriti znao? Ne bi li ovo sramno i grišno bilo, da subatički učeni ljudi baš nisu rodom Bunjevci?

Neka g. profesor označi uzroke, zašto nema u su-batičkoj gimnasialnoj škuli stolica za bunjevački jezik premda to državni zakon i u kraljevskim školama nare-djiva na takim mistima kao Subatica, i ne uzimajuć u obzir to, da bi Subatica buduć ona plaća gimnasium ovlašćena bila odlučiti, da se baš bunjevački pridava?

Neka g. profesor na sve ovo odgovori prije, pa on-da nek se zapita: bunim li ja Bunjevce?

Što se tiče moje osobe, koji me poznaju znadu, da ne o toj već o stvari milujem razgovarati. Silu mi je žao što sam umoran to danas činiti.

No kad je već tako smijem bez stida očitovati, da su kod mene popovskim kruhom više nimački i magjar-ski dice hranjeni nego bunjevački. To sam kadar g. pro-fesoru posvidočiti.

Što se mojih težnja tiče, to neka g. profesor bude uviren, da bi ja kad bi mi tako vrlo na srcu ležala bisku-pia sigurno drugo polje tražio i valjada našao, da tu za-dobijem.

A dali sam ja drugčie kao svećenik badavadžia bio i nestalan uviri, zaoto neka mu sudi Bog i to po milosrdju.

Pravdi na svidočbu izjavljam, da ja g. profesora ne smatram za Magjara, jel ja ove prijatelje od ranog ditin-stva poznajem: š njima sam i zla i dobra mojega vika proveo, al medju njima tako sirovog pokrovca i grobiana nisam našao.

Urednik
Bunjevačkih i Šokačkih Novina.

Iz Šumberka na Miholje. Čudne li se stvari događaju u tom srezu mohačkom. Nu najčudnovatija nešta pripovjedat ću Vam, što se nedavno dogodilo u selu Lančuku ležećem sjeverozapadno Mohaču, oko koga se vrti sva nepristojnost i zlo.

Čuvar vinograda u lančuškoj planini ubogar neki Švabo dao se na izmišljatost, kako bi se dočepao nova-cah. Pane mu na um štedionica (šparkasa) pečuvska, pa će pokušati sreću putem izmišljotine i laži.

Nabavi si crnila i hartije, pa si sastavi svojim ru-kopisom sva svjedočanstva potrebna za izvadak novca. Tri najjača seljaka iz Babraca, napisa, da trebaju nuždno 4500 forintih i da traže na kamate tu svotu novacah. S intabulacijami kao i s inimi pismi providjen u sudružju pečuvskoga čifuta ode i digne 4500 for. u štedionici.

Razdieljene novce izdadu po Pečuhu i Mohaču na mnogostručne kamate. Podpisi babračkoga kneza i nje-govih odbornikah skupa sa selskim vjerodostojno izreza-nim i udarenim pečatom, kao i pisma županijske vjero-jatnosti, da ta tri Babračana u istinu mnogo nepokretni-nah imadu — biahu kod štedioničarah u Pečuhu izvan svake sumnje.

Ta tajna vukla se eto do nedavna pune nemal dvie godino.

Kad li na jednoč nepošalje Švabo na vrieme dužne kamate, il što je zaboravio, il što neimao novacah.

Dodje pismo opomene na babračkoga kneza iz Pe-čuha, da ta tri Švabe imadu što prije platiti kamatu na 4500 for. — Knez iznenadjen ode s odbornici i trima Švabama u sgradu štedioničnu. Te imadu šta čuti i viditi. Čuli su da su dužni uzajmljenih 4500 for. i kamatu, — a vidili iste istovetne podpise svoje.

Švabi se kroz čifuta izdajicu ušlo u trag. Čifut vi-rujući sudcu da će biti pušten na slobodu odmah ujutro, ako kaže istinu — izpovidi sve o sebi i Lančužaninu. Pa kad ujutro upitao sudca: slobodno li je da ode kući? Odvrti sudac: nek se pritrpi još do sutra i dade baciti još u dublju buvaru.

Švabo niječe taj čin premda su našli u njegovom podrumu i pera i tinte, i papira i rezbena orudja, pak najposlje i 800 for. što ih pozajmljene dobio iz Mohača. Nu neima mu pomoći; jer: „zaklela se zemlja raj u da se svaotajna znaju.

U Žumberku jedan vam je seljak ko i drugi. I Šva-bu i Srbina evo već treću godinu biju nebesa sirotinjom. Žita istom da je djekomu za hranu dosta. A većinu će moriti glad. Oduzme li Svevišnji još vino, koje je osobito u starih vinogradih dobro ponelo — onda neznam, što će obistna kukavna raja? Komu nije savjetovati, tomu ni pomoći. Budi volja Božja!

Čujemo da je neki Batosečanin ministerialnom po-vlasticom providjen izumio pušku, koja u času baci 300 hitacah. Ako je istina, izum je svakako hvale i nagrade dostojan, nu i na to nas sjeća, da već nemora biti daleko sudnji dan. Vjera je ladnija, nada slabija, — ljubav ni-kakva. Zakon se gazi, crkva prezire, Bog psuje, pogla-varstvo neštuje — zla množe; smiluj nam se Bože! Sa-tari nepravdu i silu po sv. Mihovilu!

... ž.

London, miseca Kolovoza. *) Opisat ono što je čovik u Londonu vidio nije manje priduzće no što je bilo Davidovo s filisterskim oriašom se boriti. Zato sci-nim, da mi nitko neće zamiriti, ako budem samo ono na-šim čitateljem priobćio što jednim kao što sam ja pros-tim putniku u oči upada.

Ko nije barem jednu živahnu poglavitu varoš pro-šao tomu o Londonu ni pojam neumim predstaviti. Ovo je jedan cio svit, jel London sve ono u sebi zadržaje što je po cilom svitu razsuto, ona silna svetinja, koju pučan-stvo od tri miliuna iz svojih nidara izpušća od 7. sati ju-tarnjih do 12. polnočni na željeznicama, omnibusih, na kolih mnogovrstnih i pišće, tako vrvi ko najpučnii roj kad se od matere raztaje. I to sačinjavaju samo oni koji su kao gosti došli, pak varoš prigledaju ili Inglezi, koji od jedne tvorinare ili dilaonice u drugu kakvu poruku,

*) U prošlom broju dopis iz Londona falično je bio datiran.

jistbinu, ili druge robe unašaju. Radinje čovik nevidi ko u Talianskoj, jel ovi su u podzemnih radionica zabavljeni.

Sa sokakah vidiš u najsvitlijih i neizbrojenih dućanih sve ono što je jaka i umitna ruka čovčija s pomoćju strojeva stvorila. Ruka je u Ingleza jaka jel Bog ih već kao velike ljude i široke stvorio; ruka je to umitna, jel tu se svaki od ditinstva tako zvanom gimnastikom zabavlja.

I što ruka jaka i umitna vrši to duboko obražena pamet upravlja, jel premda u Londonu mnogo ima dice, koja u škulu neidju, ipak na svakom koraku se izobražavaju. Sve što je kome potribno to lakom mukom može naučiti; jel ma bi se za kako zvanje htio pripravit, tu mu je pribavljeno u javnih zavodih, koje je teško pribrojiti. Inglezi time se od drugih i najizobraženih naroda različe, što oni sve to što čoviku radinju, poljodilcu, zanatlii, obrtniku umitniku trgovcu i učenjaku triba u velikoj množini posiduju.

U Inglezkoj ne leži sva briga uzdržanja veličanstva narodnog samo na ravnateljstvu, buduće je ova svakog Ingleza srce obsila. Oni to dobro ne samo da znadu već i osićaju da će njihovo bogatstvo donle samo trajati, dokle budu kadri prvinu na moru i kopnu po trgovini uzdržati. A da ovu osiguraju svu silu na oružanje i umnožanje morske vojske obraćaju. Zato van onih radionica kraljevskih, u kojima se na riki Temsi i na moru gallie opravljaju, time se i mnogi pojedini zabavljaju, pak iz njihovih tvorinarah izlaze silne one gallie, koje druge evropevske sile potribuju.

Koliko je ta briga pojedine ingleze obsila, zadosta svidoci i ona gallia, koja je kao najveća pod imenom „Greet Eastern“ poznata, 2000 konja jaka 600 stopa dugačka, i 62 stopa široka. Ova na izlazu Temze stoji prid tvrdjavicom morskom kao kraljica, kuda izalaze putnici i za novce gledaju, pak se dosta načuditi nemogu, kako ju je glava čovičanska umila izmisliti, i ruka napraviti.

Da čovik dobie pravi pojam prometa i živahnosti Londonske, valja zabilježiti, da se iz Londona svaki dan kreću 600 vlakah željezničkih, koji naravno nenalaze svoja mista vrh zemlje zbog množine, već jedni pod zemljom, a drugi vrh kućah trče, takom brzinom, da čovika sve groznica prolazi.

Što oni prave, to ne kvare. Premda su ove godine novu izložbu nastavili velikim troškom, ipak onu zgradu, koju su za prvu izložbu od stakla i gvoždja sastavili, nisu pokvarili, već u tu su pomećali i meću svaki dan, što inglezka pamet izmislila i ruka umno napravi: pak sve jednako beru novce od inostranacah, a svojima daju priliku da svaki može ono naučiti, na što ga srce vuče.

K tomu u pomoć idju van privatnih zbirakah narodni muzeumi pod imenom „Brittiš i Kensington“ poznati. To se nemože izpisati, što je tamo sakupljeno. Dosta je zabilježiti: da što su po svem svitu našli skupo lipo i sjajno to su sve tamo poredjali. Tamo ćeš naći sve živine što su pod nebom, što su na zemlji leteće hodeće gmižučje, puzeće, u moru plivajuće, sve trave za čovika potribne, svakovrstna drveća, i kamenje, što ga je zemlja u najdublja svoja nidra prikriila.

(Slidi.)

RAZNE VISTI.

— U saborima okraj Litave na dnevnom redu stoji protestiranje proti državnog prava Česke. Šest sabora: česki moravski, gornjo austrijski, kranjski, tirolski i sad bukovinski nisu potpuni. Ovakom prigodom u Gracu zbila se sablazan, jedan zastupnik nazivajuć „ustavovirce“ lužnicama.

— U Pešti 1-og Listopada velika svečanost održala. Položili su temelj zgradu, koju će narod magjarski podignuti za invalide domobranske. Buduć sadašnji sabor to nije htio učiniti, domoljubivi Magjari se sdržali te su dostojnu žrtvu prineli na utihu onih, koji su 1849. godine krv svoju prolivali. I ako smo govor g. Vi dača dobro svatili, ova će zagrada kao živi protest služiti proti sadanjem saboru.

— Mate Lenarda inštelacia u Novom Sadu 28-og Rujna se održala s velikom zadovoljnošću od svih tamošnjih stranaka. No mi se veoma radujemo, što Srbli novosadski shvaćajuć sadanje okolnosti i svoje sopstvene koristi, pokazase sjajno s ovom prilikom, da on isto tako štiju zakone kao ma koji sinovi naša mila otačanstva.

— Na izjavu narodne stranke hrvatske upravljenu na hrvatskog ministra, zagrebačke zvanične novine izjavljaju, da je g. ministar samo po drugih govorio o 150,000 for. i nije kazao da zato ima dokaze.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik peštanski 30-og Rujna. Cina u bačvanske jednotrižena 98—99 fr., tisanska 93 fr.; tvorinarski prana, osobito jednotrižena i janjećia 160—230 fr., sridnjofina 165—180 fr. — Svinji iz Magjarske i iz Srbije 27½—28½ n., za iznos 28—29 n. — Mas sa sudom 34—34 fr., brez suda 33 fr. — Slanini je cina kao priašnje nedilje. — Šljive u sudu 11¾ fr., u džaku 11 fr.; iz Bosne 12½ fr.

CINA RANE. Pešta, 30-og Rujna. Čisto žito bačvansko: 82 fnt. 6 fr. 5—15 nov., 87 fnt. 6 fr. 75—80 n. tisansko, peštansko, stol.-biogr.: 82 fnt. 6 fr. 10—20 n., 87 fnt. 6 fr. 80—85 n.; — bačvansko: 83 fnt. 6 fr. 5—15 nov. 86 fnt. 6 fr. 65—70 nov. — Raž 78—79 fnt. 5 fr. 55—60 nov. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 50—90 nov. — Zob 45—48 fnt. 1 fr. 80—82 nov. — Kukuruz požunac 80 fnt. 4 fr. 5—15 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 30-og Rujna. Čisto žito: 83 fnt. 5 fr. 90 n. Napolica 78 fnt. 4 fr. 40 n. — Raž 76 fnt. 3 fr. 33 n. — Ječam 66 fnt. 2 fr. 20 n. — Zob 45 fnt. 1 fr. 67 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. 40 nov., sve po požunac.

Visina vode dunavske.

Pešta 2-og Listop.: 4' 0" nad 0. Požun 29-og Rujna: 3' 6" nad 0.

Poruke uredništva.

Daljok: M. S. Mi nemamo takvih knjiga, već se obratite u Zagreb. — Požega: B. Molimo vas, da nam konac vašeg članka o sporazumljenju u. i r. pošaljete. — Subatica: P. Vaše je pitanje riješeno. — Š. Žao nam što i naslove niste pomećali.